

Bilgi Yönetimi Dergisi

Cilt: 7 Sayı: 1 Yıl: 2024

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/by>

Hakemli Makaleler

Araştırma Makalesi

Makale Bilgisi

Gönderildiği tarih: 04.12.2023

Kabul tarihi: 15.04.2024

Yayınlanma tarihi: 30.06.2024

Article Info

Date submitted: 04.12.2023

Date accepted: 15.04.2024

Date published: 30 06 2024

Anahtar Sözcükler

*Bilgi Gereksinimi, Bilgi
Arama, Bilgi Arama
Davranışı*

Keywords

*Information Needs,
Information Seeking,
Information Seeking
Behavior*

DOI numarası

10.33721/by.1400011

ORCID

0000-0002-7080-8473 (1)

0000-0002-1981-072X (2)

Türkçe Öğretmeni Adaylarının Bilgi Gereksinimleri ve Bilgi Arama Davranışları

*Information Needs and Information Seeking Behaviors of
Prospective Turkish Teachers*

Hasan SEVMEZ

Çankırı Karatekin Üniversitesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Öğretim
Üyesi, hasansevmez@karatekin.edu.tr

Derya YILDIZ

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü
Öğretim Üyesi, deryacintasyildiz@gmail.com

Öz

Bu araştırmanın amacı; Türkçe öğretmeni adaylarının bilgi gereksinimleri ile bilgi arama davranışlarını ortaya koymak ve bilgi hizmetlerinden beklentilerini belirleyerek bu doğrultuda öneriler geliştirmektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemine dayalı özel durum yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu Türkçe öğretmeni adayları içerisinde gönüllük esasına göre amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örnekleme alma yöntemiyle seçilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesinde 40'ı 1. sınıf, 42'si 2. sınıf, 47'si 3. sınıf ve 39'u 4. sınıf olmak üzere toplamda 168 Türkçe öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler için ise her sınıftan iki kız iki erkek olacak biçimde dört, toplamda 16 öğrenci belirlenmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket formu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Anket formundan toplanan verilerin analizinde frekans (f) ve yüzde (%) betimsel istatistik teknikleri kullanılmıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler ise nitel veri analizi tekniklerinden biri olan içerik analizi tekniği kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda Türkçe öğretmeni adaylarının kütüphaneden fiziki olarak nadiren yararlandıkları, kütüphaneyi ders çalışma ortamı olarak kullandıkları, elektronik kaynaklara uzaktan erişim bağlantısı sağlandığı ancak kullanma oranının düşük olduğu, öncelikli bilgi kaynağı olarak basılı kitapların tercih edildiği ancak hem basılı hem de elektronik kaynakları tercih edenlerin oranının da oldukça yüksek olduğu belirlenmiştir. Dikkat edilecek bir diğer sonuç ise Türkçe öğretmeni adaylarının kütüphane veri tabanlarını kullanmadıkları, aramanın daha odaklı ve verimli olmasını sağlayan Boolean operatörlerini kullanmadıkları, arama sonuç sayfalarının ilk üç sayfasına baktıkları, bilginin doğruluğuna önem verdikleri ve son olarak istenilen arama sonuçlarına ulaşamadığında başka kaynaklara yöneldikleri tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular ve sonuçlar Türkçe öğretmeni adaylarının üniversite/fakülte kütüphanelerinin koleksiyonlarının, hizmetlerinin ve bilgi okuryazarlığı programı içeriklerinin geliştirilmesine duyulan ihtiyacı ortaya koymuştur. Hem ülkemizde bu konuda yeteri kadar çalışma yapılmamış olması hem de öğretmen adayları ile ilgili diğer disiplinlerde yapılan çalışmaların yakın tarihten olmaması göz önünde bulundurulduğunda bu çalışmanın alan yazına önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Türkçe öğretmeni adaylarının bilgi gereksinimlerini ve bilgi arama davranışlarını kapsamlı olarak araştırıp, araştırma sonucuna ve literatüre dayanarak çıkarımlarda bulunmak ve bu konuda alan yazına katkı sağlamak bu çalışmanın özgün değerini oluşturmaktadır.

Abstract

The aim of this study is to reveal the information needs and information seeking behaviors of prospective Turkish teachers and to determine their expectations

from information services and to develop suggestions in this direction. Special case method based on qualitative research method was used in the research. The study group of the research was selected from among the Turkish teacher candidates on the basis of volunteerism by criterion sampling method, which is one of the purposeful sampling methods. The study group of the research consists of a total of 168 Turkish language teacher candidates, 40 of whom are 1st grade, 42 of whom are 2nd grade, 47 of whom are 3rd grade and 39 of whom are 4th grade at Necmettin Erbakan University Ahmet Keleşoğlu Faculty of Education. For semi-structured interviews, four students, two girls and two boys from each class, and 16 students in total were selected. Questionnaire form and semi-structured interview form were used as data collection tools in the study. Frequency (f) and percentage (%) descriptive statistics techniques were used to analyze the data collected from the questionnaire form. The data obtained from the interviews were analyzed using the content analysis technique, one of the qualitative data analysis techniques. As a result of the research, it was determined that prospective Turkish teachers rarely use the library physically, they use the library as a study environment, remote access to electronic resources is provided, but the rate of use is low, printed books are preferred as the primary source of information, but the rate of those who prefer both printed and electronic resources is quite high. Another noteworthy result is that Turkish language teacher candidates do not use library databases, do not use Boolean operators that make the search more focused and efficient, look at the first three pages of the search result pages, give importance to the accuracy of the information, and finally, when the desired search results cannot be reached, they turn to other sources. The findings and results revealed the need to improve the collections and services of university/faculty libraries and the content of information literacy programs. Considering the lack of studies on this subject in Türkiye and the fact that the studies conducted in other disciplines related to pre-service teachers are not contemporary, this study is thought to make a significant contribution to the literature. The original value of this study is to comprehensively investigate the information needs and information seeking behaviors of pre-service Turkish teachers, to make inferences based on the research results and literature, and to contribute to the literature on this subject.

1. Giriş

Bilgi ve iletişim teknolojilerinde hızlı gelişmelerin yaşanması bilgi üretiminde yoğun artışı sağlamış ve bu da yeni gelişme ve değişimlerin daha hızlı olmasına sebep olmuştur. Polat (2006, ss. 249-250), bilgi ve iletişim teknolojilerinin yoğun olarak kullanılması sonucu yaşanan yeni gelişme ve değişimlerin aynı zamanda edinilen bilgi ve becerilerin kısa sürede önemini kaybetmesine neden olduğuna dikkat çeker. Teknolojide yaşanan gelişmelerle birlikte daha fazla miktarda bilgi, daha çeşitli formatlarda ve bilgi kaynağı türlerinde yer almakta, daha çeşitli ortam ve iletişim kanalları aracılığıyla erişilebilmekte, daha zengin ve karmaşık bir bilgi ortamının oluşmasına yol açmaktadır. Bu durum bireyler için yeni fırsatlar oluşturduğu gibi zorlukları da beraberinde getirebilmektedir (Bawden ve Robinson, 2009, s.181). Kullanıcıların erişim sağladığı bilgilerin doğruluğuna karar verme ve bilgi erişim sistemlerini kullanma becerileri ile ilgili zorluklar bilgi erişim sürecinde kullanıcıların işini güçleştirmektedir. Özellikle bilgi arama yöntemleri ve araçlarında yaşanan değişiklikler bunların başında gelmektedir. Ortaya çıkan zorlukları aşmak için kullanıcıların gelişmiş bilgi okuryazarlığı becerilerine sahip olmaları gerekmektedir (Mandıracı ve Zan, 2021, s. 134; Stričević ve Rubinić, 2023, s. 1). Bu noktada da kullanıcıların bilgi gereksinimlerinin ve bilgi arama davranışlarının düzenli olarak araştırılmasının önemi ortaya çıkmaktadır.

Farklı disiplinlerdeki kullanıcıların bilgi gereksinimlerinin ve bilgi arama davranışlarının araştırılması, bilgi merkezlerinde verilen hizmetler konusunda beklentilerinin belirlenmesi, bilgi erişim sorunları ve benzer konularda gerçekleştirilen araştırmalar her geçen gün çeşitlenerek sürmektedir. Bu konudaki araştırmalar 1940'lı yılların sonlarında başlamış, 1960'ların sonunda kullanıcı ile ilgili bilgi arama modelleri oluşturulmuş, 1980'li yıllarda hız kazanarak ve çeşitlenerek devam etmiştir. 1970'lerin ortalarına kadar çoğu çalışma, kullanıcı davranışından çok sistem kullanımıyla ilgiliyken, 1980'lerden bu yana "sistem merkezli" bir yaklaşımdan "kullanıcı merkezli" bir paradigmaya geçiş ile birlikte kullanıcıların bilgi davranışları üzerine daha fazla araştırma gerçekleştirilmiş ve kullanıcı davranışlarının bireyselliği ve çeşitliliği kabul edilmiş, buna nicel yöntemlerden nitel yöntemlere geçiş de eşlik etmiştir (Case, 2012, s. 6; Kim ve Sin, 2007, s. 655; Önal, 2008, s. 288; Uçak ve Al, 2000, s. 318; Wilson, 2000, s. 51).

Kullanıcı araştırmalarının en önemli araştırma alanlarından biri olan bilgi gereksinimi ve bilgi arama davranışı aynı amaca dönük, birçok faktörden etkilenen, birbiri ile iç içe geçmiş, birbiri ile yakından ilişkili ve birbirini tamamlayan kavramlardır. Bilgi arama davranışı bireylerin bilgiye olan gereksinimi sonucu ortaya çıkabileceği gibi, erişilen her yeni bilgi de yeni bilgi gereksinimlerini ortaya çıkarabilmektedir. Başka bir ifadeyle, bilgi gereksinimi bilgi arama davranışının ortaya çıkmasına sebep

olabilmekte, erişilen yeni bilgiler de yeni bilgi gereksinimini oluşturabilmektedir. Bu sebeple, bu iki kavramın birlikte ele alınıp konuya bir bütün olarak yaklaşılması önemlidir (Sheeja, 2010, s. 523; Uçak, 1997, s. 319). Konunun daha iyi anlaşılabilmesi bakımından bilgi gereksinimi ve bilgi arama davranışı kavramlarının detaylı olarak ele alınmasında fayda vardır.

1.1. Bilgi Gereksinimi

Bilgi gereksinimi, kişinin içinde bulunduğu durumu etkileyen bir eksikliği ifade eden zihinsel bir kavramdır. Bilgi gereksinimi kavramı, temel insan ihtiyaçlarından kaynaklanmaktadır. Case (2012, s. 5), bilgi gereksinimini “bireyin sahip olduğu bir hedefini gerçekleştirmede mevcut bilgisinin yetersiz kaldığını kabul etmesi”dir biçiminde tanımlarken Miranda ve Tarapanoff (2008, s. 2) bilgi gereksinimini “bireyin bir problemi çözmek için mevcut bilgisi ile problemin gerçek çözümü arasındaki boşluğu algılamasıyla başlayan bir durum ya da süreç” olarak ifade etmektedir.

Kişi, içinde bulunduğu belirsiz veya şüpheli durumunu mevcut bilgisi ile aşamadığında bilgiye gereksinim duyar. Aynı zamanda, hayatını devam ettirebilmesi, doğa ve insanlar ile ilişkilerini düzenleyebilmesi amacıyla kişinin bilgi gereksinimi oluşur. Kişi kendisi, çevresi ve yaşadığı dünya ile ilgili sürekli değişik yollardan yeni bilgiye erişir. Bazen de bir durumu daha iyi anlamak için yeni bilgiye gereksinim duyduğunu fark eder (Uçak, 1997, s. 318). İnsanların bilgi gereksinimleri konusundaki farkındalıkları her zaman net olarak belli değildir. Özellikle, bilgi gereksinimleri konusundaki boşluğun bilincinde olmayabilirler. Çünkü onlara yardımcı olabilecek bir bilgi olduğunun, yeni bilgilerin bildiklerini geçersiz kıldığını ve bunun sonucunda başka bir bilgi ihtiyacını doğurduğunun farkında değildirler. Bu durum bireyin belirli bilgilere maruz kaldığında bilgi gereksinimi olduğunu fark etmesiyle değişir (Nicholas, 2005, s. 22).

Bilgi gereksiniminin ortaya çıkması farklı etkenlerden kaynaklanabilmektedir. Bireyin karşı karşıya kaldığı, mevcut bilgisi ile üstesinden gelemediği bir belirsizlik veya şüpheli durum bilgi gereksinimini ortaya çıkarabilmektedir. Bilgi gereksinimi bilinçli ya da bilinçsiz olarak ortaya çıkabilmekte, kişinin zihinsel, fizyolojik ve toplumsal gereksinimlerinden herhangi biri bilgi gereksinimini başlatabilmektedir (Uçak, 1997, ss. 317-318). Bilgi gereksinimi kişinin isteğine, yaptığı işe, bilgisine ve tecrübesine, ilgi alanlarına, ilgi alanının boyutuna, alanın niteliğine vb. birçok özelliğe göre değişiklik gösterebilir. Her meslek grubu, bilimdalı belirli yaş grupları ve benzer gruplar için bilgi gereksinimleri, bilgi arama davranışı ve bilgi sistemi farklı olabilmektedir (Önal, 1993, ss. 341-342). Nicholas (2005, s. 21), bilgi gereksinimlerinin, fizyolojik ihtiyaçlar (yiycek ihtiyacı, barınak vb.), psikolojik ihtiyaçlar (tahakküm ihtiyacı, güvenlik ihtiyacı vb.) ve bilişsel ihtiyaçlar (planlama ihtiyacı, bir beceri öğrenme vb.) olmak üzere üç temel insan ihtiyacından birini veya diğerini karşılama arzusundan ortaya çıktığını belirtmiştir. Kim (2009, s. 679), bireylerin bilgi gereksinimlerinin; iş ile ilgili faaliyetler, araştırma faaliyetleri, eğitim faaliyetleri, eğlence faaliyetleri ve diğer kişisel faaliyetlerden kaynaklanabileceğini ifade etmiştir. Genelde iletişim olarak ifade edilen bu süreç; bilgilenme, bilgilendirme, ikna etme, yönetme, eğlenme, hedef üzerinde etkin olma, davranışları geliştirme ve değiştirme gibi birçok nedenle gerçekleşebilmektedir (Önal, 2008, s. 287). Bilgi gereksiniminin tam olarak anlaşılabilmesi için bilgi arama davranışı konusunun ele alınmasında fayda vardır.

1.2. Bilgi Arama Davranışı

Bilgi arama, “kişinin sahip olduğu bilgisindeki bir ihtiyaca veya boşluğa yanıt olarak bilgi edinmek için bilinçli bir çabadır” (Case, 2012, s. 5). Bilgi arama, “bilgi kaynakları arasından, gereksinimlere en uygun olan bilgiyi tanımlama ve seçme işlemidir” (Uçak, 1997, s.319). Bilgi arama, bilgi probleminin farkına varılmasını ve yorumlanmasını, bir arama planı oluşturulmasını, aramanın yapılmasını, sonuçların değerlendirilmesini ve ihtiyaç duyulduğunda sürecin tekrarlanmasını kapsamaktadır (Marchionini, 1989, s. 54). Bilgi arama davranışı terimi, yirminci yüzyılın ortalarından beri mesleki alan yazınında kullanılmaktadır. Günümüzde bir alt disiplin olarak kütüphane ve bilgi biliminde insanların bilgiyi arama ve kullanma yolları araştırılmaktadır (Kayaoğlu, 2014, s. 123).

Bilgi arama davranışı, kullanıcıların kütüphane hizmetleri aracılığıyla istenen bilgilere erişmek için üstlendikleri bir dizi eylemi ifade eder (Kumari ve Sharma, 2021, s. 469). Najjari’ye (2010, s. 393) göre bilgi arama davranışı “insan gereksinimlerinin karşılanması amacıyla bilgiye erişim ve kullanma sürecinde yapılan davranış ve yaşanan olaylardır.” Benzer şekilde Wilson (2000, s. 49) ise bilgi arama

davranışını, “bir amacı gerçekleştirme ihtiyacının bir sonucu olarak amaçlı olarak bilgiyi aramak” olarak belirtmektedir. Başka bir tanımda ise bilgi arama davranışının, “farkına varılan bir bilgi gereksiniminin karşılanmasıyla ilgili dürtünün yerine getirilmesi için yürütülen bireysel bir etkinlik” olduğuna vurgu yapılmıştır (Uçak, 1997, s. 319).

Yukarıdaki tanımlardan da anlaşılacağı gibi bilgi arama davranışı, bireyin bilgiye erişmeye dönük olarak gerçekleştirdiği eylemlerin tamamını içermektedir. Bir süreçte devam eden bilgi arama davranışı bilgi gereksiniminin farkedilmesiyle ortaya çıkmaktadır (Dunn, 1986, s. 475). Bilgi arama davranışında kişinin öncelikleri, eğilimleri, deneyimleri, işi, iş çevresi, kişisel özellikleri, yaşı, içinde bulunduğu çevre ve ekonomik durumu, okulu, algı düzeyi, öğrenme şekilleri vb. birçok unsur etkili olabilmektedir (Rouse ve Rouse, 1984, s. 131; Uçak, 1997, s. 322).

Bilimsel bilgiyi arama sürecinde ise gereksinim duyulan bilginin türü, niteliği ve bilgiye erişmede izlenen yollar, kullanılan araç ve kaynaklar, araştırma alanına ve bir disiplinden diğerine değişiklik gösterebilmektedir. Bu durum, özellikle bilgi merkezlerinin doğru bir şekilde tasarlanmasında ve etkili kullanıcı hizmetlerinin verilmesinde etkili olabilmektedir. Bilgi merkezlerinin varlık nedeni olan kullanıcılarının, bilgi gereksinimi ve bilgi arama davranışlarının tam olarak ortaya konulamaması verilen hizmetlerin istenen düzeyde olmasını engellemektedir. Bu sebeple, kullanıcıları bir bütün olarak değerlendirmekten ziyade akademik disiplinlerine göre ele alarak değerlendirmede bulunup, koleksiyon geliştirme, kullanıcı eğitimleri ve diğer hizmetlerinin bu kullanıcı gruplarının gereksinimlerine göre geliştirilmesi gerekmektedir (Sheeja, 2010, s. 523; Kumari ve Sharma, 2021, s. 469; Uçak, 1999, s.126). Bu bağlamda öğretmen adaylarının bilgi gereksinimleri ve bilgi arama davranışlarının belirlenmesi adına alt disiplinleri de kapsayan çalışmaların gerçekleştirilmesinde fayda vardır.

1.3. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Öğretmenlerin, nitelikli bir eğitimin anahtarı olarak kabul edilmesi (Dahlqvist, 2021, s. 259) ve günümüzde bilimsel, teknolojik, ekonomik, sosyolojik ve politik açıdan yaşanan gelişme ve hızlı değişimler, yarınlarını oluşturacak genç nesiller için eğitim sistemlerinin sürekli gözden geçirilmesini zorunlu kılmakta, çağa uygun bir eğitim sisteminin hayata geçirilmesinde öğretmenlerden aktif rol üstlenmeleri beklenmektedir (Özen ve diğerleri, 2019, s. 99). Bu bağlamda eğitim fakültelerinden teknolojiyi kullanabilen, bilgiye kolayca ulaşabilen, bilgiyi kullanan, karşılaştığı problemleri çözebilen, doğru karar verebilen, öğrenmeyi öğrenen, düşünmeyi öğrenen, zamanı etkili kullanabilen, yabancı dil bilen, etkili iletişim kurabilen, iş birliği içinde çalışabilen, çok yönlü ve eleştirel düşünceye sahip yaratıcı öğretmen ya da öğretmen adayları yetiştirmeleri beklenmektedir (Dahlqvist, 2021, s. 260; Erten, 2019, ss. 35-36). Ayrıca, öğretmenlerin eğitim-öğretime yönelik becerilerine sahip olmaları yanı sıra bilgi okuryazarlığı becerilerine sahip olmaları ve alanlarına özgü yenilikleri takip etmeleri gerekmektedir. Sorgulamaya dayalı öğrenme yaklaşımının öne çıktığı öğretim yöntemlerinin yüksek öğretimde uygulanmaya başlamasıyla birlikte, bilgi arama öğrencilerin yerine getirmesi gereken önemli görevlerden biri olmuştur (Stričević ve Rubinić, 2023, s. 1). Bilgi arama ve diğer bilgi okuryazarlığı bilgisi ve süreci etkileyen davranışlar, yüksek kaliteli/nitelikli bir öğretmen eğitimi için gereklidir (Dahlqvist, 2021, s. 260). Bu kapsamda öğretmen adaylarının bilgi gereksinimi ve bilgi arama davranışlarının araştırılması önemli hâle gelmektedir.

Türkiye’deki öğretmen adaylarının bilgi gereksinimi ve bilgi arama davranışları üzerine yapılan çalışmalar pek de fazla değildir. Bu anlamda, sınıf öğretmenliği, Türkçe öğretmenliği, İngilizce öğretmenliği gibi alt disiplinleri içeren çalışmaların daha fazla ve belirli aralıklarla yapılması, derme geliştirmeye, verilecek hizmetlerin niteliğine ve bilgi okuryazarlığı programlarının içeriğinin geliştirilmesine olumlu katkı sağlayacaktır. Öğretmen adaylarının bilgi gereksinimi ve bilgi arama davranışlarını belirlemek amacıyla kullanıcı araştırmalarının gerçekleştirilmesi önemlidir. Üniversitelerin eğitim fakültelerinde öğrenim gören öğretmen adaylarının bilgi gereksinimleri ve bilgi arama davranışları konusunda gerçekleştirilecek çalışmalar, bilgi merkezlerinin önemli kullanıcılarından biri olan öğretmen adaylarının yakından tanınması, dermelerinin ve hizmetlerinin kullanıcılarının beklentilerine göre oluşturulması ve bilgi okuryazarlığı programı içeriklerinin doğru hazırlanması için kullanıcılar hakkında daha fazla bilgi elde edilmesine imkân sağlayacaktır (Uçak, 1997, s. 324). Bu bağlamda Türkçe öğretmeni adaylarının bilgi arama davranışlarının ortaya konulması,

verilen hizmetlerden beklentilerinin belirlenmesi, koleksiyonun ve hizmetlerin geliştirilmesi için bilgi arama davranışlarının detaylı biçimde araştırılmasında fayda vardır.

Ülkemizde bilgi gereksinimi ve bilgi arama davranışı konusunda öğretmen adayları üzerine gerçekleştirilen çalışmalar incelendiğinde diğer birçok akademik disipline göre çok daha az çalışma gerçekleştirildiği, farklı branşlarda öğretmen adaylarının bilgi gereksinimlerinin ve bilgi arama davranışlarının araştırılması konusunda ise sınırlı sayıda (Dinç Bay, 2022; Sırakaya ve Çakır, 2014; Şahin ve Uzun, 2021; Tatar, 2016) çalışmanın gerçekleştirildiği özellikle, Türkçe öğretmeni adaylarının bilgi gereksinimi ve bilgi arama davranışlarının incelenmesi konusunda ise hiçbir araştırmanın gerçekleştirilmediği belirlenmiştir. Hem ülkemizde bu konuda çalışma yapılmamış olması hem de öğretmen adayları ile ilgili diğer disiplinlerde yapılan çalışmaların yetersiz ve güncellikten uzak olması göz önünde bulundurulduğunda bu çalışmanın alın yazına önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Türkçe öğretmeni adaylarının bilgi gereksinimlerini ve bilgi arama davranışlarını kapsamlı olarak araştırıp, araştırma sonucuna ve literatüre dayanarak çıkarımlarda bulunmak ve bu konuda alan yazınına katkı sağlamak bu çalışmanın özgün değerini oluşturmaktadır.

Günümüzde bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmeler ve hızlı değişim bireylerin ihtiyaç ve beklentilerinin sürekli değişmesine neden olmaktadır. Bu değişim Türkçe öğretmeni adaylarının bilgi gereksinimi ve bilgi arama davranışlarında da kendisini göstermektedir. Kütüphaneler, ancak bireylerin bilgi gereksinimleri ve bilgi arama davranışları doğru ortaya konulduğunda, daha nitelikli bilgi hizmeti verebilir ve verdiği hizmetlere dönük talep yaratabilir. Kullanıcılarını iyi tanıyarak, kullanıcılarının gereksinimlerine göre hizmetlerini geliştiren kütüphaneler görevlerini sağlıklı biçimde yerine getirebilirler. Türkçe öğretmeni adaylarının bilgi gereksinimlerinin ve bilgi arama davranışlarının belirlenmesi, bilgi hizmetlerinin planlamasında ve bilgi okuryazarlığı programı içeriklerinin geliştirilmesinde büyük katkı sağlayacaktır. Bu bağlamda araştırmanın amacı Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesinde öğrenim görmekte olan Türkçe öğretmeni adaylarının bilgi gereksinimleri ve bilgi arama davranışlarını ortaya koymak ve bilgi hizmetlerinden beklentilerini belirleyerek bu doğrultuda öneriler geliştirmektir. Bu çalışmanın sonuçlarının öğretmen adaylarına/Türkçe öğretmeni adaylarına dönük bilgi hizmetlerinin ve bilgi okuryazarlığı programı içeriklerinin geliştirilmesinde ve uygulanmasında faydalı olacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada, “Türkçe öğretmeni adaylarının bilgi gereksinimleri ve bilgi arama davranışlarına ilişkin görüşleri nelerdir?” temel sorusundan hareketle aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Türkçe öğretmeni adayları kütüphaneden yararlanma (fiziki olarak gitme) yararlanma sıklıkları ve kütüphaneye gitme amaçları nedir?
2. Türkçe öğretmeni adayları tarama motorlarından (Google, Google Akademik, Yandex, Yahoo vb.) ya da online veri tabanlarından tarama yaparken istedikleri sonuçları elde edemediklerinde genellikle hangi yolları tercih etmektedirler? Neden?
3. Türkçe öğretmeni adayları tarama motorlarından (Google, Google Akademik, Yandex, Yahoo vb.) ya da online veri tabanlarından tarama yaparken anahtar kelime belirleme, tırnak işareti kullanma, boolean operatörleri, sonuçlar içinde arama, benzer sonuçlar içinde arama ve filtreleme seçeneği araçlarını hangi sıklıkta kullanmaktadırlar?
4. Türkçe öğretmeni adayları araştırmalarında öncelikli bilgi kaynağı olarak neleri tercih etmektedirler? Neden?
5. Türkçe öğretmeni adayları üniversite kütüphanesini (çevrim içi veri tabanları, basılı kaynaklar ve diğer bilgi kaynakları) hangi yollarla kullanmaktadırlar?
6. Türkçe öğretmeni adaylarının elektronik bilgi kaynaklarını kullanma sıklıkları nedir?

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada özel durum yöntemi kullanılmıştır. Wellington (2000), özel durum yönteminin, araştırma konusu olan problemin derinlemesine ve kısa sürede araştırılabilmesine olanak verdiği

belirtir. Çepni (2010) ise özel durum yönteminde problemin özel bir durumu üzerine yoğunlaşırken farklı veri toplama yöntemlerinin birlikte kullanılmasına da olanak sağlandığına dikkat çeker. Bu doğrultuda Türkçe öğretmeni adaylarının bilgi gereksinimleri ve bilgi arama davranışlarına ilişkin görüşlerini kısa sürede elde etmek için anket formu kullanılmış ve öğretmen adaylarının görüşlerini detaylı olarak betimleyebilmek için ise yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Çalışmada özel durum yönteminin özelliğine uygun olarak farklı veri toplama araçları kullanılmış ve kısa sürede derinlemesine veri toplama amaçlanmıştır.

2.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Anket formunun uygulandığı araştırmanın çalışma grubunu, Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesinde 40'ı 1. sınıf, 42'si 2. sınıf, 47'si 3. sınıf ve 39'u 4. sınıf olmak üzere toplamda 168 Türkçe öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Çalışma grubu Türkçe öğretmeni adayları içerisinde gönüllük esasına göre amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örnekleme alma yöntemiyle seçilmiştir. Amaçlı örnekleme, durumların derinlemesine çalışılabilmesine imkân vermesinden dolayı işlevseldir. Yıldırım ve Şimşek (2011), ölçüt örnekleme yönteminde konuya uygun olarak belirlenen ölçütleri karşılayan durumların çalışıldığını belirtir. Buna göre çalışma grubunun belirlenmesinde aşağıdaki ölçütler göz önünde bulundurulmuştur:

Öncelikle kütüphaneyi en çok kullanması beklenen branşlardan biri olan Türkçe öğretmeni adaylarının bilgi gereksinimleri ve bilgi arama davranışlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda her sınıf düzeyinden en az 39 kişi olmak üzere öğretmen adaylarına ulaşılmıştır. Öğretmen adaylarının gönüllü olmaları da bir diğer ölçüttür. Yarı yapılandırılmış görüşmeler için de her sınıftan iki kız iki erkek olacak biçimde dört, toplamda 16 öğrenci belirlenmiştir. Görüşme yapılacak öğrencilerin belirlenmesinde de gönüllü olma esas alınmıştır. Görüşme yapılacak öğrenciler anket formunu dolduran gönüllü öğrenciler arasından belirlenmiştir.

2.3. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma, Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 168 Türkçe öğretmeni adayından anket formu ve 16 öğrenci ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen verilerle sınırlandırılmıştır. Bu bakımdan çalışmanın sonuçları genellenebilirlik açısından bir sınırlılığa sahiptir. Araştırma sonuçları, Türkçe öğretmeni adaylarının bilgi gereksinimleri ve bilgi arama davranışları ile sınırlıdır. Diğer branşlardaki öğretmen adaylarının bilgi gereksinimleri ve bilgi arama davranışları üzerine de nitel ve nicel araştırmalar yapılmalıdır.

2.4. Veri Toplama Araçları

Araştırmada, veri toplama aracı olarak anket formu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Anket formunda Türkçe öğretmeni adaylarının bilgi gereksinimi ve bilgi arama davranışlarını ortaya koymaya ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik sorular yöneltilmiştir. Anket formlarının hazırlanmasından önce konuyla ilgili yurt içi ve yurt dışı alan yazın araştırılarak çalışmanın kuramsal temeli oluşturulmuştur. Araştırmacılar tarafından geliştirilen anket formunun oluşturulması aşamasında öncelikli olarak alan yazın incelemesi yapılmış, konu ile ilgili çalışmalardan (Arshad ve Ameen, 2021; Birinci, 2006; Dalkıran, 2018; Howlader ve Islam, 2019; Kayaoğlu, 2014; Komissarov ve Murray, 2016; Korobili ve diğerleri, 2011; Najjari, 2010; Niu ve diğerleri, 2010; Phillips ve diğerleri, 2019; Soylu, 2016; Uçak, 1997; Uçak, 1999; Zencir, 2017) yararlanılmış, sonrasında bu konuda çalışma yapmış konu uzmanlarının görüşüne başvurulmuştur. Anket formunun uygulama aşaması öncesinde 48 öğrenci ile pilot çalışma gerçekleştirilmiştir. Pilot çalışmanın ardından, anket formuna son şekli verilmiştir.

Araştırma verilerini toplamak amacıyla hazırlanan ölçme araçları, 2021–2022 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde çalışma grubunu oluşturan Türkçe öğretmeni adaylarına uygulanmış ve gönüllülük esasına göre doldurulması sağlanmıştır. Anket verilerinin toplanıp analizlerinin gerçekleştirilmesi sonrasında aynı araştırma örnekleme kapsamında 16 Türkçe öğretmeni adayı gönüllük esasına göre belirlenerek yarı yapılandırılmış görüşme formu ile kendileri ile yüz yüze görüşme tekniği ile gerçekleştirilmiştir. Görüşme tekniği, araştırmacının denek ile yüz yüze görüşme yapması ve araştırdığı konu ile ilgili karşılıklı konuşma yaparak bilgi elde etmesidir (Karagöz, 2021, s. 901). Bu noktada önemli olan,

soruların görüşülen kişinin bakış açısını, düşüncelerini anlamaya dönük kurgulanmasıdır (Güçlü, 2019, s. 100). Yarı yapılandırılmış görüşme ise önceden belirlenmiş birtakım soruların ve özel konuların uygulanmasını kapsar. Sorular her görüşülen kişiye sistematik ve tutarlı bir düzende sorulur. Görüşülen kişilerden yarı yapılandırılmış soruların çok ötesinde cevaplar vermesine olanak sağlanır (Berg ve Lune, 2019, s. 121).

Bu çalışma için etik kurul izni, Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Bilimsel Etik Değerlendirme Kurulunun 01.04.2022 tarih ve 2022/70 sayılı kararı ile alınmıştır. Veriler, Selçuk Üniversitesinden gerekli Etik Kurul izni alındıktan sonra yüz yüze anket ve görüşme tekniği kullanılarak 2021-2022 eğitim ve öğretim yılı bahar döneminde toplanmıştır. Katılım gönüllülük esasına göre gerçekleştirilmiştir.

Anket formundaki soruların bir kısmı bir ya da birden çok yanıt işaretlenebilen yapıda çoktan seçmeli, bir kısmı da beşli likert ölçeğine göre düzenlenmiştir. Anket formunun hazırlanmasında öncelikle araştırmacılar tarafından 26 soru hazırlanmış ancak alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda soru sayısı 21'e düşürülmüştür. Çepni (2010), anket formunun içerik geçerliliğinin artırılmasında alan uzmanlarının fikirlerinden yararlanılması gerektiğini ifade eder. Bu çalışmada anketin geçerliliğini sağlamada iki alan uzmanının görüşü alınmıştır. Anketin güvenilirliğinin artırılması amacıyla da 3 Türkçe öğretmen adayına uygulanarak soruların anlaşılabilirliği sorgulanmıştır.

Anket formunun ilk bölümünde; cinsiyet, sınıf, öğretim türü ve genel not ortalaması gibi öğrencilerle ilgili demografik bilgileri toplamak amacıyla hazırlanmış sorulara, diğer bölümlerde ise bilgi kaynağı tercihleri, kütüphaneden yararlanma sıklık ve amaçları, elektronik bilgi kaynaklarını kullanma sıklıkları, bilgiye erişim sırasında karşılaştıkları zorlukları, veri tabanlarını ve tarama motorlarını kullanma durumları ile ilgili sorulara yer verilmiştir.

Görüşme formlarının uzman görüşleriyle teyit edilmesi görüşmelerin güvenilirliğini sağlamada önemlidir. Buna göre konu ile ilgili iki uzmanın görüşlerine başvurulmuştur. Görüşmelerin güvenilirliğini sağlayan diğer bir ölçüt de katılımcı kontrolüdür (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu doğrultuda görüşmelerden ulaşılan verilerin eksikliklerinin giderilmesi için katılımcıların eklemeye ya da çıkarmaya bulunmak istedikleri yerleri belirtmeleri istenmiştir.

Yarı yapılandırılmış görüşmeler için de öncelikle 10 soru hazırlanmış, daha sonra soru sayısı 6'ya düşürülmüştür. Sonrasında yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Gönüllülük ölçütü olarak kullanılmıştır. Öğretmen adayları "Katılımcı 1, Katılımcı 2..." biçiminde kodlanmıştır.

Yarı yapılandırılmış görüşmelerde öğretmen adaylarına;

- ✓ "Bilgi arama davranışı, bilgi erişim, bilgi okuryazarlığı vb. konularda eğitim aldınız mı, ihtiyaç olduğunu hissediyor musunuz?/ Araştırmalarınızda (bilgiye erişimde) alanınızda bilgiye erişim konusunda eğitime ihtiyaç duyuyor musunuz?)
- ✓ Kütüphanelerde hangi kaynakları ve hizmetleri daha fazla kullanıyorsunuz?
- ✓ Kütüphaneyi ve kaynaklarını kullanma konusunda kendinizi yeterli görüyor musunuz?
- ✓ Derslerinizle ilgili/akademik gereksinim duyduğunuz bilgiye daha çok nerelerden erişiyorsunuz? Daha çok hangi kaynakları kullanıyorsunuz? Bilgi ihtiyacınızı genellikle nerelerden karşılıyorsunuz? (Ders kitabı, ders notu, veri tabanı, sosyal medya)
- ✓ Bilgi gereksiniminizi karşılamada en çok hangi tür kaynakları kullanırsınız? (Kitap, dergi, tez, meslektaşlar, raporlar)
- ✓ Kütüphanenizin abone olduğu veri tabanlarından kullandığınız veri tabanı var mı? Varsa en çok/en sık kullandığınız veri tabanlarına örnek verebilir misiniz? Abone olduğunuz HiperKitap, Turcademy Türkçe veri tabanlarını kullanıyor musunuz ya da duyduunuz mu?" gibi sorular yöneltilmiştir. Görüşmeler her bir öğretmen adayıyla yaklaşık 45 dakika sürmüştür.

2.5. Verilerin Analizi

Araştırmada anket formundan toplanan verilerin analizinde frekans (f) ve yüzde (%) betimsel istatistik teknikleri kullanılmıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler ise nitel veri analizi tekniklerinden biri olan içerik analizi tekniği kullanılarak çözümlenmiştir. Merriam (2013), içerik analizinde öncelikle verilerin

kodlandığını, temaların oluşturulduğunu, kod ve temaların düzenlendiğini daha sonra da bulguların yorumlandığını belirtir. Analiz süresince oluşturulan kod ve temalar araştırmacılar tarafından ayrı ayrı incelenerek güvenilirlik sağlanmaya çalışılmıştır. Miles ve Huberman'ın (1994) güvenilirlik formülünden yararlanılarak araştırmacıların yaptıkları kodlamalar arasındaki uyum oranı %84 olarak bulunmuştur. Ayrıca bir eğitim bilimlari uzmanı oluşturulan kod ve temaları inceleyerek onaylamıştır. Veri analizi sürecinde Türkçe öğretmen adaylarının görüşleri 5 tema altında sunulmuştur.

Bu temalar: “Çalışma Ortamı: Kütüphane”, “Tarama Stratejilerini Kullanmama”, “İngilizce Eksikliği ve Zaman Bulamama”, “Veri Tabanlarını Kullanmama-Tanımlama: Google Akademik-Tez Merkezi”, “Basılı Kitap Önceliği: İnternetteki Bilgi Kirliliği” dir. Verilerin sunumunda katılımcı görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılmıştır. Doğrudan alıntının hangi öğretmen adayına ait olduğu cümlelerin başında belirtilmiştir.

3. Bulgular

Türkçe öğretmeni adaylarının bilgi gereksinimleri ve bilgi arama davranışlarının incelendiği bu çalışmada elde edilen veriler beş ana tema altında sunulmuştur. Bu temalar: “Çalışma Ortamı: Kütüphane”, “Basılı Kitap Önceliği”, “Veri Tabanlarını Kullanmama”, “İngilizce Eksikliği ve Zaman Bulamama” ve “Tarama Stratejilerini Kullanmama”dır. Bulgularda önce nicel veriler verilmiş daha sonra öğrenci görüşlerinden elde edilen veriler sunulmuştur. Nicel ve nitel veriler birbirini tamamlar nitelikte olduğu için bir arada verilmiştir. Buna göre temaların özelliklerine ilişkin açıklamalar doğrudan alıntılar ile desteklenerek aşağıda sunulmuştur.

3.1. Çalışma Ortamı: Kütüphane

Türkçe öğretmeni adaylarının kütüphaneden fiziki olarak yararlanma sıklıkları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1

Katılımcıların kütüphaneden fiziki olarak yararlanma sıklığı

Fiziki olarak yararlanma sıklığı	f	%
Nadiren	67	39,9
Ayda 1 ya da 2 kez	55	32,7
Haftada 1 ya da 2 kez	24	14,3
Yararlanmıyorum	18	10,7
Her gün	3	1,8
Diğer	1	0,6

Tablo 1’deki veriler katılımcıların kütüphaneden fiziki olarak yararlanma sıklıklarının; “nadiren” (f= 67), “ayda 1 ya da 2 kez”, (f= 55), “haftada 1 ya da 2 kez” (f= 24), “yararlanmıyorum” (f= 18) olduğunu göstermektedir.

Türkçe öğretmeni adaylarının kütüphaneden yararlanmaları ile ilgili görüşlerinden örnekler aşağıda belirtilmiştir:

Katılımcı 3: “Çok az gidiyorum kütüphaneye. Bazen çok gitmek isterim ama dersler yoğun çok vakit yok. Sanırım vakit ve ihtiyaç duymam bir arada olmalı. Kütüphanede istediğim kadar vakit geçirebilmem için ders yoğunluğumun azalması gerek. Çok ödevim oluyor.”

Katılımcı 5: “Bazı dersler için kitaba ihtiyaç duyuyorum o zaman gidiyorum ama çok değil. Sınav dönemiye giderim daha çok.”

Katılımcı 6: “Uzun zamandır gitmediğimi fark ettim şimdi. Ben yine de gidenlerden biriyim sanırım. Hiç gitmeyenler var bence. Nadiren de olsa gitmek yetiyor bana.”

Katılımcıların kütüphaneye gitme amaçları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2*Kütüphaneye gitme amaçları*

Kütüphaneye gitme amaçları	f	%
Sessiz çalışmak (ödev, ders, okuma vb.)	110	65,5
Kitap ödünç almak	99	58,9
Kitap okumak	62	36,9
Kullanmıyorum	18	10,7
Fotokopi hizmetinden yararlanmak	12	7,1
Elektronik kaynaklarını kullanmak/bilgi almak	12	7,1
Basılı süreli yayınları takip etmek	11	6,5
İnternet/bilgisayarları kullanmak	9	5,4
Diğer	2	1,2

Tablo 2'ye göre katılımcıların kütüphaneye gitme amaçları: “Sessiz çalışmak (Ödev, ders, okuma vb.)” (f= 110), “Kitap ödünç almak” (f= 99) ve “kitap okumak” (f= 62) olarak belirlenmiştir.

Türkçe öğretmeni adaylarının kütüphaneye gitme amaçları ile ilgili görüşlerinden örnekler aşağıda verilmiştir:

Katılımcı 10: “*Vize ve final dönemiyse mutlaka kütüphanede olurum. Çünkü çalışmak için çok uygun oluyor. Bütünleme dönemiyse zaten çok daha sessiz oluyor.*”

Katılımcı 4: “*Galiba en çok ders çalışmak için giderim. Bazen kitap almak için de gittiğim olur ama çok az oldu bu. Genelde ders çalışmak birinci amacım olur. Arkadaşlarımla birlikte de ders çalışmak için gideriz. Etüt gibi.*”

Katılımcı 3: “*Bazı derslerde okumamız gereken kitaplar oluyor. Bu yüzden kitapları kütüphaneden almak için giderim çoğunlukla. Orda okuduğum da çok olur gitmişken. En iyi kitap okuma yeri kütüphane zaten. Ders çalışmak için de öyle.*”

Katılımcıların üniversite kütüphanesini (online veri tabanları, basılı kaynaklar ve diğer bilgi kaynakları) kullanma durumları Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3*Üniversite kütüphanesinin kullanılma durumu*

Kütüphaneyi kullanma durumu	f	%
Sadece kütüphaneye (fiziki olarak) giderek kullanıyorum	72	42,9
Üniversitemiz kütüphane hizmetlerinden yararlanmıyorum	36	21,4
Hem kütüphaneye giderek hem de uzaktan erişim bağlantısı sağlayarak kullanırım	33	19,6
Sadece dijital bilgi kaynaklarını uzaktan erişim bağlantısı sağlayarak kullanıyorum	20	11,9
Diğer	6	3,6

Tablo 3'e göre katılımcıların üniversite kütüphanesini (online veri tabanları, basılı kaynaklar ve diğer bilgi kaynakları) kullanma durumları; “Sadece kütüphaneye (fiziki olarak) giderek kullanıyorum”

(f=72), “Üniversitemiz kütüphane hizmetlerinden yararlanmıyorum” (f=36), “Hem kütüphaneye giderek hem de uzaktan erişim bağlantısı sağlayarak kullanırım” (f=33) olarak tespit edilmiştir.

Türkçe öğretmeni adaylarının üniversite kütüphanesini (online veri tabanları, basılı kaynaklar ve diğer bilgi kaynakları) kullanma durumları ile ilgili görüşlerinden örnekler aşağıda sunulmuştur:

Katılımcı 7: “Hiç veri tabanı kullanmadım. Aslında lazım olmadı. Kitaplar gerekli oluyor bizim derslerde. Bu yüzden kütüphanenin başka hizmetlerini pek bilmiyorum. Veri tabanları olduğunu biliyorum da ona da gerek yok dediğim gibi.”

Katılımcı 15: “Bir derste kütüphaneye bilgisayar ortamından girmem gerekmişti. Kitap incelemek içindi o da. Kütüphanede var mı diye baktım. Okulda olsam kütüphaneye gider bakardım ama okulda olmadığım için bilgisayardan girdim.”

Katılımcı 9: “Kitap ödünç vermek dışında ne gibi hizmetleri var bilmiyorum. Bu benden de kaynaklanıyor olabilir ama tanıtılmadı da. Tanıtılsa bilirdik.”

3.2. Tarama Stratejilerini Kullanmama

Katılımcıların tarama motorlarında (Google, Yandex, Yahoo vb.) ve/veya online veri tabanlarında arama yaparken araçları kullanma sıklıkları Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4

Tarama motorlarında ve/veya çevrimiçi veri tabanlarında arama yaparken araçları kullanma sıklıkları

Madde adı	Sıklıkla (f, %)	Her zaman (f, %)	Bazen (f, %)	Nadiren (f, %)	Hiçbir zaman (f, %)	Toplam (f, %)
İhtiyaç olduğunda bir veya birden fazla anahtar kelime belirleme	67 (39,9)	53 (31,5)	22 (13,1)	15 (8,9)	6 (3,6)	163 (97,0)
Tırnak işaretini (örnek: “küresel ısınma”)	24 (14,3)	17 (10,1)	49 (29,2)	42 (25,0)	31 (18,5)	163 (97,0)
Boolean operatörlerini (AND, OR, NOT)	10 (6,0)	4 (2,4)	22 (13,1)	35 (20,8)	88 (52,4)	159 (94,6)
Sonuçlar içinde arama	58 (34,5)	27 (16,1)	52 (31,0)	19 (11,3)	5 (3,0)	161 (95,8)
Benzer sonuçlar içinde arama	63 (37,5)	19 (11,3)	49 (29,2)	23 (13,7)	5 (3,0)	159 (94,6)
Filtreleme seçeneği (Bilgi kaynağının türü, dili, konusu, yayın yeri, yayın yılı, bulunduğu veri tabanı vb. özellikler)	42 (25,0)	35 (20,8)	55 (32,7)	20 (11,9)	13 (7,7)	165 (98,2)

Tablo 4’teki verilere göre tarama motorlarında (Google, Yandex, Yahoo vb.) ve/veya online veri tabanlarında arama yaparken araçların kullanım sıklıkları;

İhtiyaç olduğunda bir veya birden fazla anahtar kelime belirleme: sıklıkla (f= 67), her zaman (f= 53), bazen (f= 22); Tırnak işaretini (örnek: “küresel ısınma”): bazen (f= 49), nadiren (f= 42), hiçbir zaman (f= 31); Boolean operatörlerini (AND, OR, NOT): hiçbir zaman (f= 88), nadiren (f= 35), bazen (f= 22); Sonuçlar içinde arama: sıklıkla (f= 58), bazen (f= 52), her zaman (f= 27); Benzer sonuçlar içinde arama: sıklıkla (f= 63), bazen (f= 49), nadiren (f= 23); Filtreleme seçeneği (Bilgi kaynağının türü, dili, konusu, yayın yeri, yayın yılı, bulunduğu veri tabanı vb. özellikler): bazen (f= 55), sıklıkla (f= 42), her zaman (f= 35) olarak belirlenmiştir.

Öğretmen adaylarının en çok birden fazla anahtar kelime belirlemeyi ve sonuçlar içinde aramayı kullandıkları tespit edilmiştir. Türkçe öğretmeni adaylarının tarama motorlarında (Google, Yandex, Yahoo vb.) ve/veya online veri tabanlarında arama yaparken araçları kullanma sıklıkları ile ilgili görüşlerinden örnekler aşağıda verilmiştir:

Katılımcı 6: *“Boolean operatörlerini hiç duymadım. Gerekli mi acaba gerçekten. Sonuçları daraltıyor mu gerçekten bakmak gerek. Ama sanmıyorum. Öyle olsa duyardık, bilirdik.”*

Katılımcı 13: *“Tırnak işaretini duydum. Onu bazen yaparım ama çok değil. Çünkü istediğime ulaşıyorum. Böyle düşünüyorum ama şimdi kafam karıştı. Acaba yapsam daha çabuk mu ulaşırım aradıklarım. Ama bence zaten çabuk ulaşıyorum.”*

Katılımcı 16: *“İstediğime ulaşmakta bazen zorluk yaşarım tabii ki. O zaman filtreleme varsa onu kullanırım. Diğer araçlara hiç ihtiyaç duymadım. Bu da gösteriyor ki çok da gerekli değil. Bence.”*

Katılımcıların tarama motorlarından (Google, Google Akademik, Yandex, Yahoo vb.) ya da online veri tabanlarından tarama yaparken istedikleri sonuçları elde edemediğinde gösterdikleri davranışlar Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5

Tarama motorlarından ya da çevrim içi veri tabanlarından tarama yaparken istenilen sonuçlar elde edilemediğinde sergilenen davranışlar

Sergilenen davranış	f	%
Başka bir kaynağa bakarım	111	66,1
Tarama stratejimi değiştiririm (yeni anahtar kelime/kelimeler belirlerim)	110	65,5
İlgili kişiye (Hocama vb.) dönüş yaparım	44	26,2
Taramamı sonlandırırım	30	17,9
Kütüphane çalışanına sorarım	30	17,9

Tablo 5’teki veriler katılımcıların tarama motorlarından (Google, Google Akademik, Yandex, Yahoo vb.) ya da online veri tabanlarından tarama yaparken istedikleri sonuçları elde edemediklerinde genellikle; “Başka bir kaynağa bakarım” (f= 111), “Tarama stratejimi değiştiririm (yeni anahtar kelime/kelimeler belirlerim)” (f= 110), “İlgili kişiye (Hocama vb.) dönüş yaparım” (f=44) davranışlarını gösterdiklerini ortaya koymaktadır.

Türkçe öğretmeni adaylarının tarama motorlarından (Google, Google Akademik, Yandex, Yahoo vb.) ya da online veri tabanlarından tarama yaparken istedikleri sonuçları elde edemediğinde gösterdikleri davranışlar ile ilgili görüşlerinden örnekler aşağıda verilmiştir.

Katılımcı 1: *“Hemen yeni sözcüklerle yeniden denerim. Eş anlamlısı gibi ya da yakın anlamlı gibi. Bazı konularda terimler kullanırım.”*

Katılımcı 11: *“Aradığım sözcükleri yanlış yazmış veya yanlış kullanmış olabilirim. Onları yeniden yazmak, ilave kelimeler kullanmak çok işe yarıyor. Bir kere istediğim gibi bulamadım hocama bunu anlattığımda bana konu ile ilgili kaynakları sıraladı ve işim çok kolaylaştı.”*

Katılımcı 14: *“Öncelikle canım sıkılır çünkü internette her şey var ama ulaşmak çok zaman alabiliyor. Hemen her şeyi kapatıp başka bir kaynaktan arama yapmaya başlarım.”*

3.3. İngilizce Eksikliği ve Zaman Bulamama

Katılımcıların bilgiye erişim sırasında karşılaştıkları zorluklar/engeller Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6*Bilgiye erişim sırasında karşılaşılan zorluklar ya da engeller*

Karşılaşın zorluklar ya da engeller	f	%
Yabancı dil engeli	43	42,1
Bilgiyi aramak ve/veya sağlamak için gerekli zamanın olmaması	36	35,2
Bilgiye erişme güclüğü duymuyorum	23	22,5

Tablo 6'daki verilere göre katılımcıların bilgiye erişim sırasında karşılaştıkları zorluklar/engeller; "Yabancı dil engeli" (f= 43), "Bilgiyi aramak ve/veya sağlamak için gerekli zamanın olmaması" (f= 36), "Bilgiye erişme güclüğü duymuyorum" (f= 23) olarak sıralanmıştır.

Türkçe öğretmeni adayları, bilgi arama davranışlarında kendilerini en çok zorlayan konunun İngilizce yetersizliği olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcılar bilgiye erişim sürecinde yeterli İngilizceye ve zamana sahip olmadıkları için zorluk yaşadıklarını vurgulamıştır. Aşağıda örnek görüşler sunulmuştur:

Katılımcı 10: "İngilizcem çok iyi olsaydı daha iyi olabilirdi. Yani o zaman yabancı kaynakları da tarayabilirdim. Şimdi de bazen bakarım ama çok zaman kaybı oluyor. Çeviriye bak, tekrar oku. Zor yani. Evet, İngilizcem çok iyi olsa bütün kaynaklara ulaşabilirdim. Çok zaman almazdı."

Katılımcı 5: "Yabancı dil bilmek önemli tabii. İngilizcesi iyi olan o dilde de araştırma yapar. O dilde de okur. Benim İngilizcem zayıf. Hiç İngilizce taramam. Denemedim hiç. Bilmiyorum ki nasıl tarayayım. İngilizcesi arkadaşlarımın da benimki gibi. Hepimiz Türkçe araştırıyoruz. Hocalar söylüyor aslında geliştirin diye ama sanırım geç kaldık. Zaman sorunu da cabası."

Katılımcı 11: "Vakit kısıtlılığı çok zorluyor beni. Zaman bulamıyorum ve hiçbir şeye yetişemiyorum. Çok yoğunum. Zamanım olsa eminim çok daha iyi olur her şey. En çok zorlandığım konu bu. Arkadaşlarım da benimle aynı düşüncededir. Bizi en çok zamansızlık yoruyor. Çok vakit alacak şeyler yapamıyoruz bu yüzden."

Bazı öğrenciler İngilizcilerinin iyi düzeyde olmaması ile bilgi arama davranışı arasında ilişki kurmadıklarını ifade etmiştir.

Katılımcı 14: "İngilizcem idare eder ama Türkçe arama yapmak yeterli oluyor. Her şeye ulaşabiliyorum. Hiç ihtiyaç duymadım İngilizceye."

Katılımcı 13: "İnternette Türkçe çok kaynak var. İşimi görüyor. Hocalar yabancı kaynak demedi hiç. Dese de çeviri kullanırdım. Zaten Türkçe kitap da çok. Bence Türkçe yazılmış her şey. Hocalar zorlasa belki araştırırdım o zaman İngilizcem de ilerlerdi ama dedim ya ihtiyacım olmadı hiç."

3.4. Veri Tabanlarını Kullanmama-Tanınamama: Google Akademik-Ulusal Tez Merkezi

Türkçe öğretmeni adayları "Üniversitenizin abone olduğunuz veri tabanlarından kullandığınız/en sık kullandığınız veri tabanlarının adlarını belirtiniz." İfadesine "kullanmıyorum" (f: 115, % 68.5) cevabını vermişlerdir. Katılımcıların gereksinim duydukları bilgiye erişmek için araçları/kaynakları kullanım sıklıkları Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7*Bilgiye erişimde kullanılan araçlar ya da kaynaklar ve bunların kullanım sıklıkları*

Araç ya da kaynak adı	Sıklıkla (f, %)	Her zaman (f, %)	Bazen (f, %)	Nadiren (f, %)	Hiçbir zaman (f, %)	Toplam (f, %)
Google Akademik	62 (36,9)	37 (22,0)	36 (21,4)	20 (11,9)	8 (4,8)	163 (97,0)
Üniversitenin Çevrim İçi Kütüphane Kataloğu	17 (10,1)	2 (1,2)	32 (19,0)	55 (32,7)	58 (34,5)	164 (97,6)

Türkiye Toplu Kataloğu	2 (1,2)	1 (0,6)	13 (7,7)	24 (14,3)	121 (72,0)	161 (95,8)
YÖK Tez Merkezi	40 (23,8)	11 (6,5)	36 (21,4)	45 (26,8)	33 (19,6)	165 (98,2)
ULAKBİM Veri Tabanları (DergiPark, TR Dizin)	45 (26,8)	22 (13,1)	40 (23,8)	15 (8,9)	41 (24,4)	163 (97,0)

Tablo 7’deki verilere göre Türkçe öğretmeni adaylarının gereksinim duydukları bilgiye erişmek için araçları/kaynakları kullanma sıklıkları;

Google Akademik: “sıklıkla” (f= 62), “her zaman” (f= 37), “bazen” (f= 36), “hiçbir zaman” (f= 8); Üniversitenin Çevrim İçi Kütüphane Kataloğu: “hiçbir zaman” (f= 58), “nadiren” (f= 55), “bazen” (f= 32); Türkiye Toplu Kataloğu “hiçbir zaman” (f= 121), “nadiren” (f= 24), “bazen” (f= 13); YÖK Tez Merkezi: “nadiren” (f= 45), “sıklıkla” (f= 40), “bazen” (f= 36); ULAKBİM veri tabanları (DergiPark, TR Dizin): “sıklıkla” (f= 45), “hiçbir zaman” (f= 41), “bazen” (f= 40) olarak belirlenmiştir.

Türkçe öğretmeni adaylarının gereksinim duydukları bilgiye erişmek için araçları/kaynakları kullanım sıklıkları ile ilgili görüşlerinden örnekler aşağıda verilmiştir:

Katılımcı 2: “Çevrim içi kataloğu hiç duymadım. Diğer kataloğu da duymadım. Dergilerin veri tabanı ULAKBİM dersler için yeterli bize. Google Akademik zaten derslerde önerildi.”

Katılımcı 8: “Bir derste Tez Merkezinde epey araştırma yaptım ödevim için. Okudum tezleri epeyce. Çok kalın tezler. Çok vakit alıyor. Google Akademik de daha kısa makaleler var. Orası çok kullanışlı. Her konuda bilgi var.”

Katılımcı 13: “Google Akademik çok iyi. Bana yetiyor. En çok onu kullanıyorum. Makale araştırıyorsam, makale araştırmam gerekiyorsa doğal olarak ULAKBİM’e bakarım. Dergiler orada çünkü. Google Akademik de de dergiler, makaleler çıkıyor zaten. İkisini de kullanmış oluyorum.”

Tablo 8’de katılımcıların bilgi gereksinimlerinin karşılanmasında kullandıkları araçlar/kaynaklar gösterilmiştir.

Tablo 8

Bilgi gereksinimlerinin karşılanmasında tercih edilen araçlar/kaynaklar

Araç ya da kaynak adı	Sıklıkla (f, %)	Her zaman (f, %)	Bazen (f, %)	Nadiren (f, %)	Hiçbir zaman (f, %)	Toplam (f, %)
Arama motorlarını (Google, Yahoo, Yandex vb.)	37 (22,0)	111 (66,1)	5 (3,0)	8 (4,8)	1 (0,6)	162 (96,4)
Kütüphane web sayfası (Abone olunan veri tabanları, Turcademy, HiperKitap vb.)	26 (15,5)	13 (7,7)	58 (34,5)	37 (22,0)	28 (16,7)	162 (96,4)
Sosyal medya araçları (Facebook, Twitter, Instagram, Youtube, Wikipedia, Academia vb.)	41 (24,4)	46 (27,4)	37 (22,0)	25 (14,9)	15 (8,9)	164 (97,6)
Ders notları	70 (41,7)	57 (33,9)	22 (13,1)	13 (7,7)	3 (1,8)	165 (98,2)
Kütüphanenin basılı kaynakları	35 (20,8)	17 (10,1)	47 (28,0)	46 (27,4)	17 (10,1)	162 (96,4)
Kendi kütüphanem/kitaplığım	49 (29,2)	41 (24,4)	24 (14,3)	36 (21,4)	14 (8,3)	164 (97,6)

Hocalarıma danışırım	29 (17,3)	15 (8,9)	60 (35,7)	41 (24,4)	18 (10,7)	163 (97,0)
Arkadaşıma ve yakınlarıma danışırım	51 (30,4)	22 (13,1)	50 (29,8)	32 (19,0)	7 (4,2)	162 (96,4)
Televizyon/Radyo	8 (4,8)	8 (4,8)	27 (16,1)	58 (34,5)	60 (35,7)	161 (95,8)
Açık erişim web sitelerini kullanırım	52 (31,0)	36 (21,4)	46 (27,4)	23 (13,7)	5 (3,0)	162 (96,4)

Tablo 8'deki verilere göre katılımcıların bilgi gereksinimlerinin karşılanmasında araçları/kaynakları kullanım tercihleri;

Arama motorlarını (Google, Yahoo, Yandex vb.): her zaman (f= 111), sıklıkla (f= 37), nadiren (f= 8); Kütüphane web sayfası (Abone olunan veri tabanları, Turcademy, HiperKitap vb.) bazen (f= 58), nadiren (f= 37), hiçbir zaman (f= 28); Sosyal medya araçları (Facebook, Twitter, Instagram, Youtube, Wikipedia, Academia vb.): her zaman (f= 46), sıklıkla (f= 41, bazen (f= 37); Kütüphanenin basılı kaynakları: “bazen” (f: 47), “nadiren” (f: 46), “sıklıkla” (f: 35); Kendi kütüphanem/kitaplığım: “sıklıkla” (f= 49), “her zaman” (f= 41), “nadiren” (f= 36); Hocalarıma danışırım: “bazen” (f= 60), “nadiren” (f= 41), “sıklıkla” (f= 29); Arkadaşıma ve yakınlarıma danışırım: “sıklıkla” (f= 51), “bazen” (f= 50), “nadiren” (f= 32); Televizyon/Radyo: “hiçbir zaman” (f= 60), “nadiren” (f= 58), “bazen” (f= 27); Açık erişim web sitelerini kullanırım: “sıklıkla” (f= 52), “bazen” (f= 46), “her zaman” (f= 36) şeklinde belirlenmiştir.

Türkçe öğretmeni adayları gereksinim duydukları bilgiye erişmek için kullandıkları araçları/kaynakları kullanım sıklıklarını; Google akademik: sıklıkla (f:62), her zaman (f:37), bazen (f:36) hiçbir zaman (f:8); Üniversitenin Çevrim İçi Kütüphane Kataloğu: hiçbir zaman (f: 58), nadiren (f: 55), bazen (f: 32); Türkiye Toplu Kataloğu hiçbir zaman (f= 121), nadiren (f= 24, bazen (f= 13); Yök tez merkezi: nadiren (f= 45), sıklıkla (f= 40), bazen (f= 36); Ulakbim veri tabanları (DergiPark, TR Dizin) sıklıkla (f= 45), hiçbir zaman (f= 41), bazen (f= 40) olarak belirtmişlerdir.

Türkçe öğretmeni adayları ile yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen veriler Türkçe öğretmeni adaylarının genel olarak veri tabanlarını kullanmadıklarını göstermiştir. Aşağıda bu konudaki görüşlere örnekler verilmiştir:

Katılımcı7: “Duydum tabii ki veri tabanlarını ama ben kullanmadım. Bizim okuldan giriliyor mu acaba bilmiyorum. Kullanmayı isterdim tabii. Herhâlde daha iyi olurdu.”

Katılımcı 1: “Aslında hocalar zorunlu tutsaydı ya da bize nasıl kullanacağımız anlatılsaydı kullanırdık. Neden kullanmayalım. Ama hiç ihtiyaç duymadım açıkçası. Google Akademik yeterli bence. Orda her şey var. İstediklerimi buluyorum. Hocalarımız Tez Merkezini de önerdiler. Oraya da bakmıştım. İşimi görmüşlerdi.”

Katılımcı 8: “Ben veri tabanlarını hiç bilmiyorum. Öğrenmedik ki. Sanırım zor ya da bizim seviyemiz için gerekli değil. Google kullanırım. Orda buluyoruz. Veri tabanları yüksek lisansta lazım diye biliyorum.”

3.5. Basılı Kitap Önceliği: İnternetteki Bilgi Kirliliği

Türkçe öğretmeni adaylarının araştırmalarında bilgi kaynağı olarak kullandıkları kaynak türleri tercihleri Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9

Öncelikli bilgi kaynağı olarak kullanılan kaynak türleri

Öncelikli kaynak türleri	f	%
Basılı kitaplar	107	63,7
Ders notları	106	63,1
Veri tabanları (Turcademy, HiperKitap vb.)	86	51,2
Elektronik kitaplar	38	22,6

Sosyal medya (Facebook, Instagram, Academia vb.)	35	20,8
Elektronik dergiler	26	15,5
Basılı dergiler	13	7,7

Tablo 9, Türkçe öğretmeni adaylarının araştırmalarında bilgi kaynağı olarak kullandıkları kaynak türleri tercihleri ile ilgili; “Basılı kitaplar” (f= 107), “ders notları” (f= 106), “Veri tabanları (Turcademy, HiperKitap vb.)” (f= 86) verilerini göstermektedir.

Türkçe öğretmeni adaylarının araştırmalarında bilgi kaynağı olarak kullandıkları kaynak türleri tercihleri ile ilgili görüşlerinden örnekler aşağıda verilmiştir:

Katılımcı 4: “*Kitaplar en temel kaynak. Derslerde de öyle. Bazı derslerde ders notlarımız da oluyor. En güvenilir kaynaklar bunlar olduğu için de bu durum böyledir sanırım.*”

Katılımcı 10: “*Bazı derslerde hocalar zaten kitap öneriyorlar. Bu yüzden ilk onu kullanırım. Derslerde kitaplar yeterli zaten. Bazı derslerde bir iki hoca veri tabanları dedi ama kullanmadık. Bazı arkadaşlarım kullanmışlar. Zorunlu olsa kullanırdım ben de.*”

Katılımcı 12: “*Araştırmalarımda kitapları da kullanırım elektronik araştırmalar da yaparım. En doğrusu bu bence. Bu çok vakit alır, alıyor. Araştırma konuma göre belirlerim tercihim. Makale tarıyorsam mecburum internete. O zaman zaten elektronik dergileri kullanmış oluyorum. Bazen etkinliklere bakıyorum o zaman Facebook’taki gruplar çok işime yarıyor.*”

Türkçe öğretmeni adaylarının bilgi kaynağı tercihleri Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10

Biçimlerine göre bilgi kaynağı tercihleri

Biçimlerine göre bilgi kaynakları türleri	f	%
Hem basılı hem de elektronik	105	62,5
Elektronik	46	27,4
Basılı	17	10,1

Tablo 10’daki veriler Türkçe öğretmeni adaylarının bilgi kaynakları tercihlerinin “hem basılı hem elektronik” (f= 105), “elektronik” (f= 46), “basılı” (f= 17) olduğunu ortaya koymaktadır.

Türkçe öğretmeni adaylarının bilgi kaynağı tercihleri ile ilgili görüşlerinden örnekler aşağıda verilmiştir:

Katılımcı 9: “*Genelde araştırmaları internette yapıyorum. O yüzden elektronik ortamı kullanmış oluyorum zaten. Ama bazı konular için, önemli konular için kitaplara da bakmak gerektiği için kütüphaneye de gitmem gerekir. Bazen kendi kitaplarım da yeterli olur.*”

Katılımcı 15: “*Bence hepsini kullanmalıyız. İnternet elimizin altında. İlk oraya bakıyoruz hep. Bu yeterli olabilir de olmayabilir de. Kitaplardaki bilgiler çok önemli. Orda yanlış bilgi olmaz diye düşünüyorum. İnternette çok yanlış bilgi de var.*”

Katılımcı 16: “*Eğer önemsiz bir konu araştırıyorsam elektronik ortamı kullanmak çok pratik. Önemsiz derken ödev olmayan mesela. Bazen ödevler için de kullanırım tabii ama çok güvenemiyorum internete. Kitaplar çok güvenilir. En doğru kaynaklardır her zaman.*”

Türkçe öğretmeni adaylarının elektronik bilgi kaynaklarını kullanma sıklıkları Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11

Elektronik bilgi kaynaklarını kullanma sıklıkları

Elektronik bilgi kaynakları kullanım sıklığı	f	%
Her gün	50	29,8
Haftada 1 ya da 2 kez	48	28,6

Ayda 1 ya da 2 kez	39	23,2
Nadiren	29	17,3
Kullanmıyorum	1	0,6

Tablo 11'deki veriler Türkçe öğretmeni adaylarının elektronik bilgi kaynaklarını kullanma sıklıklarının; “her gün” (f= 50), “haftada 1 ya da 2 kez” (f= 48), “ayda 1 ya da 2 kez” (f= 39), “kullanmıyorum” (f=1) olduğunu göstermektedir. Aşağıda örnek görüşlerden bazıları yer almaktadır:

Katılımcı 9: *“Basılı kitap her zaman önceliğimdir. Bilgisayardan okumayı hiç sevmem. Ders çalışırken kitaptan okumak çok kolay gelir bana. Kütüphanede de kitaplar önceliğimdir hep. Arkadaşlarım için de öyle. Cep telefonu ve bilgisayar ders çalışmak için değil de başka amaçlar için gibi geliyor bana.”*

Katılımcı 16: *“Telefondan da girerim araştırma yaparken ama kitaplardan araştırmak daha güzel ve daha önemli bence. Kitaplar da hep doğru bilgi olur çünkü.”*

Katılımcı 3: *“Kitaptan çalışmaya alışkın olduğum için önceliğim kitap olur. Zaten hocalarımız da kitaplara yönlendiriyorlar. İnternette de kitaplar var. Oradan da bakarım ama çok değil. Kütüphaneye giderim, arkadaşlarımdan alırım kitabı. Kendi kitaplarım da çok. Kitap varken başka yere ihtiyaç yok diye düşünüyorum.”*

4. Tartışma

Bu araştırmada Türkçe öğretmeni adaylarının bilgi gereksinimleri ve bilgi arama davranışları ele alınmıştır. Bulgular doğrultusunda elde edilen verilerden; “Çalışma Ortamı: Kütüphane”, “Basılı Kitap Önceliği”, “Veri Tabanlarını Kullanmama”, “İngilizce Eksikliği ve Zaman Bulamama” ve “Tarama Stratejilerini Kullanmama” temalarına ulaşılmıştır.

Araştırmada Türkçe öğretmeni adaylarının kütüphaneden fiziki olarak yararlanma sıklıklarının nadiren olduğu ve kütüphaneyi ders çalışma ortamı olarak kullandıkları tespit edilmiştir. Soylu'nun (2016) çalışmasında ayda birkaç kez, haftada birkaç kez ve hemen her gün bulguları vardır. Türkçe öğretmeni adaylarının kütüphaneye gitme amaçlarında ilk sırada sessiz çalışma yer almıştır. Soylu'nun (2016) çalışmasında ise kütüphaneyi kullanma amaçları; kaynak ödünç alma, bilgi arama ve zaman geçirme olarak sıralanır. Uçak ve Topçu'nun (2012) araştırmasında ise katılımcıların kütüphaneyi kullanma amacı araştırma, ödev/ders ve kitap ödünç almadır. Yahaya'nın (2019), çalışmasında da üniversite öğrencilerinin yarısından fazlasının kütüphaneyi her gün ziyaret ettiği belirlenmiştir. Howlader ve Islam'ın (2019) araştırmasında, lisans öğrencilerinin önemli bir kısmı kütüphaneyi haftada en az bir defa ziyaret ettiğini ve kütüphaneden ders çalışmak için yararlandıklarını belirtmişlerdir. Humbhi ve Tareen (2022) çalışmasında da lisans öğrencilerinin tamamı haftada birkaç kez ve ayda birkaç kez arasında kütüphaneyi ziyaret ettiklerini ve kütüphaneyi öncelikle ders çalışma yeri olarak ifade etmiştir. Bu veriler kütüphanenin öğrenciler tarafından genellikle ders çalışma ortamı olarak düşünüldüğünü göstermektedir.

Katılımcılar üniversite kütüphanesini sadece kütüphaneye fiziki olarak giderek kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu verilerde dikkat çeken kütüphane hizmetlerinden yararlanmadığını belirten öğrencilerin sayısının oldukça fazla olmasıdır. Üniversitenin uzaktan erişim bağlantısı sağlayarak kullanma sayısının da düşük olduğu belirlenmiştir. Komissarov ve Murray'ın (2016), çalışmasında öğrencilerin yarısından fazlası çalışmalarını için kütüphaneyi sık kullandıklarını belirtmiştir. Bu bağlamda kitapların çok önemli olduğu Türkçe dersini yürütecek olan Türkçe öğretmeni adaylarının kütüphanelerle ilişkilerinin istenen düzeyde olmadığı söylenebilir.

Türkçe öğretmeni adayları bilgiye erişim sırasında karşılaştıkları zorluklar/engeller arasında ilk sırada yabancı dil engeli ve bilgiyi aramak ve/veya sağlamak için gerekli zamanın olmamasını dile getirmişlerdir. Komissarov ve Murray (2016), öğrencilerin bilgi arama davranışlarını etkileyen değişkenlerden eğitmenlerin ve kütüphane personelinin öğrencilerin araştırma sürecini olumlu yönde etkileyebileceğini, bilgi okuryazarlığı konusunda zorunlu bir çevrim içi dersin çözüm olabileceğini ifade etmiştir. Yahaya'nın (2019) ise çalışmasında katılımcıların çoğu kendi konu alanlarında bilgi kaynaklarını kullanma konusunda eğitime ihtiyaç duyduğunu düşünmektedir. Tachie-Donkor ve Ezema (2023), çalışmasında öğrencilerin bilgi okuryazarlığı becerilerinin bilgi arama davranışı ile pozitif yönde

güçlü bir ilişkisi olduğunu ve öğrencilerin bilgi okuryazarlığı faaliyetlerine ne kadar çok katılırlarsa bilgi arama davranışlarının ve yaşam boyu öğrenme becerilerinin de o kadar iyi olacağını belirlemiştir. Öğrenciler gerekli eğitimi almadıkları sürece internet kaynaklarına erişim için gerekli becerilere sahip olamayacaklarını ve daha çok ödev yapmak ve güncel kalmak amacıyla bilgi aradıklarını dile getirmişlerdir. Bu veriler doğrultusunda öğretmen adaylarının bilgiye erişimde zorluk yaşamamaları kendilerini geliştirmeleri gereği belirtilebilir.

Türkçe öğretmeni adayları araştırmalarında öncelikli bilgi kaynağı olarak basılı kitapları tercih ettiklerini ifade etmişlerdir. Ancak hem basılı hem de elektronik kaynakları tercih edenlerin de oranı oldukça yüksektir. Alan yazındaki diğer araştırmalarda da öğretmen adaylarının interneti bilgi kaynağı olarak ilk sırada tercih ettikleri belirlenmiştir (Aşıkcan ve diğerleri, 2015; Önal ve Çetin, 2014; Kalyon ve Uzun, 2021; Sevim ve Kavak; 2020). Sırakaya ve Çakır'ın (2014) çalışmasında internetin öncelikli bilgi kaynağı olarak tercih edildiği bulgusuna ulaşılmıştır. Benzer biçimde Kurulgan ve Argan (2007) ve Lorenzen'in (2002) araştırmalarında da internetin öğrenciler tarafından öncelikli bilgi kaynağı olarak görüldüğü bulgusu yer alır. Dalkıran'ın (2018) çalışmasında üniversite öğrencilerinin tamamına yakınının internette bilgi aramaya Google vb. arama motorları ile başladıkları ve aynı anda birden çok kaynaktan/siteden arama yaptıkları anlaşılmıştır. Tachie-Donkor ve Ezema (2023), çalışmasında katılımcılar bilgi kaynağı olarak, online bilgi kaynaklarını (%78), kütüphane basılı kaynaklarını (%15,7) ve hocalarından (%2,9) bilgi almayı tercih ettiklerini ifade etmişlerdir. Aynı çalışmada öğrencilerin gereksinim duydukları bilgi kaynağını ararken erişilebilirliğe ve güvenilirliğe önem verdikleri tespit edilmiştir. Humbhi ve Tareen (2022) çalışmalarında ise lisans öğrencilerinin üniversite kütüphanesi tarafından sunulan çeşitli bilgi kaynakları ve hizmetlerinden haberdar olmadıklarını ortaya koymuştur. Bu bağlamda öğretmen adaylarının bilgi kaynakları bakımından bilgilendirilmesi gereği ortaya çıkmıştır.

Bulgular, Türkçe öğretmeni adaylarının veri tabanlarını kullanmadıklarını göstermiştir. Bunun yerine sıklıkla Google, Google Akademik, sosyal medya ve DergiPark'ı kullandıkları belirlenmiştir. Üniversitenin çevrimiçi kütüphane kataloğu ve Türkiye Toplu Kataloğu hiçbir zaman kullanılmamaktadır. Soylu'nun (2016) çalışmasında da günlük bilgi gereksinimini karşılamada kullanılan kaynaklarda internet ilk sıradadır. Uçak ve Topçu'nun (2012) araştırmasında günlük bilgi gereksiniminin karşılanmasında ilk sırada internet yer alır. Ardından gazete, dergi vb. kaynaklara başvurma, kütüphane kaynaklarından yararlanma, arkadaş ve yakınlarla danışma, konuyla ilgili bir uzmana danışma gelmektedir. Türkçe öğretmeni adayları veri tabanlarını kullanmamalarının nedenini, veri tabanlarının kullanımı konusunda öğretim elemanları tarafından yönlendirilmemeleri ve veri tabanlarının kullanımı konusunda yeterli bilgiye sahip olmamaları olarak ifade etmişlerdir. Bu bakımdan öğretmen adaylarına veri tabanlarının tanıtılması ve kullanımının öğretilmesi gerekli görülmektedir. Haglund ve Per Olsson (2008) çalışmalarında katılımcıların çoğunun Google arama motorunu her türlü bilgi için ilk tercih edilen kaynak olarak gördüğünü belirlemiştir. Katılımcılar nispeten sınırlı sayıda kaynak kullanmakta, meslektaşları veya hocaları tarafından önerilen konuya özel birkaç veri tabanına erişim sağlamakta, daha genel bilgiler için Wikipedia'nın yanı sıra ansiklopedi vb. e-kaynakları kullanmaktadır. Bu veriler Türkçe öğretmen adaylarının veri tabanlarını tanıma ve kullanma bakımından yetersiz olduklarını göstermektedir.

Türkçe öğretmeni adaylarının Boolean operatörlerini (AND, OR, NOT) hiçbir zaman kullanmadıkları belirlenmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının en çok birden fazla anahtar kelime belirlemeyi ve sonuçlar içinde aramayı kullandıkları tespit edilmiştir. Dalkıran'ın (2018) araştırmasında üniversite öğrencilerinin internette araştırma yaparken anahtar kelimelerle ilişkilendirerek arama yapanların oranı yüksektir. Korobili ve diğerleri (2011) çalışmalarında katılımcıların yarısına yakınının (%47,2) boolean operatörlerini hiçbir zaman kullanmadıklarını, yaklaşık üçte birine yakının (28,5) ise nadiren kullandıklarını ifade etmiştir. Ayrıca tarama sonuçlarının ilk 3 sayfasına baktıkları, bilginin doğruluğunu öncelikle ve istenilen arama sonuçlarına ulaşılmadığında başka bir kaynağa yöneldikleri bulgularına ulaşılmıştır. Ancak Sırakaya ve Çakır'ın (2014) çalışmalarında ise öğretmen adaylarının internette bilgi aramaya nasıl başlayacaklarını bildikleri, internette buldukları bilgiler arasından seçme ve karşılaştırma yapabildikleri, arama sonuçlarına göre yeni yollar geliştirebilme, veri tabanı ve arama motoru kullanabildikleri anlaşılmıştır. Lorenzon'un (2002) araştırmasında da öğrencilerin internette bilgiyi seçme ve karar vermede zorluk yaşadıkları ortaya çıkmıştır. Bu veriler birlikte ele alındığında

internette bilgi arama davranışlarının örneklem farklılaştıkça çeşitlendiği görülmektedir. Komissarov ve Murray'un (2016) çalışmasında, öğrencilerin kolaylığı tercih ettiklerini, arama süreçlerine popüler arama motorlarıyla başladıklarını, bloglara ve Wikipedia gibi web sitelerine güvendiklerini fark etmişlerdir. Bu doğrultuda Türkçe öğretmen adaylarının Boolean operatörleri ve veri tabanları başta olmak üzere bilgi arama davranışlarının geliştirilmesi gereği ifade edilebilir.

5. Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada elde edilen bulgular ve sonuçlar Türkçe öğretmeni adaylarının üniversite/fakülte kütüphanelerinin koleksiyonlarının, hizmetlerinin ve bilgi okuryazarlığı programı içeriklerinin geliştirilmesine ihtiyaç duyulduğunu ortaya koymuştur. Bu kapsamda çalışmanın bulguları ve sonuçları, üniversite/fakülte kütüphanelerinin koleksiyonlarını, hizmetlerini ve bilgi okuryazarlığı programı içeriklerini Türkçe öğretmeni adaylarının bilgi gereksinimleri ve bilgi arama davranışlarıyla uyumlu bir şekilde yeniden tasarlamalarına yardımcı olabilir. Çalışmanın sonuçlarının başta fakülte yönetimi, kütüphane yönetimi ve çalışanlarına, Türkçe eğitimi anabilim dalı öğretim elamanlarına ve ilgili diğer tüm paydaşlara çalışmalarında ve karar verme süreçlerinde katkı vermesi beklenmektedir. Bilgi okuryazarlığı programlarının geliştirilerek eğitim ve öğretim programlarına dahil edilmesi, üniversite ve fakülte yönetimi, kütüphane yönetimi ve kütüphanecilerin ortak çabalarını gerektirir. Üniversite/fakülte kütüphaneleri koleksiyonlarının, hizmetlerinin ve bilgi okuryazarlığı programlarının geliştirilmesinde ve uygulanmasında; fakülte yönetimi, kütüphane yönetimi, öğretim elemanları ve bilgi uzmanlarının iş birliği içerisinde birlikte hareket etmeleri verilen hizmetlerin niteliğini artıracaktır. Her yeni eğitim-öğretim yılı başında özellikle yeni kullanıcılar için oryantasyon programları ve/veya kullanıcı eğitimleri düzenlenmeli ve yeni kullanıcıların katılımları sağlanmalıdır.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişme ve değişimlerle birlikte öğretmen adaylarının özellikle Türkçe öğretmeni adaylarının dinamik ve sürekli değişen bilgi gereksinimlerinin ve bilgi arama davranışlarının da zaman içerisinde değişmesinden dolayı dermenin güncelliği, yeterliliği ve eğitim-öğretim programlarına uygunluğu bakımından belirli aralıklarla düzenli olarak araştırılması ve değerlendirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, bu araştırma sonuçları etkili bilgi okuryazarlığı programı içeriği tasarlanabilmesi için doğru stratejiler ve planlamalar yapılmasına katkı sağlayabilir. Eğitim fakültelerinin diğer bölümlerinde farklı kullanıcı gruplarıyla yapılacak araştırmalar kullanıcıların beklentilerinin daha fazla test edilmesine ve doğrulanmasına da yardımcı olacaktır.

Benzer çalışmalar diğer üniversitelerin eğitim fakültelerinde de gerçekleştirilip farklı disiplinlerdeki öğretmen adaylarının bilgi gereksinimi ve bilgi arama davranışlarının belirlenebilmesi için yapılabilir. Yapılacak bu araştırmaların hem fakülte geneline hem de bölüm bazında nitel ve nicel bulgularla birbirini tamamlayacak biçimde ve uygulamaya aktarılacak özellikte olması önemlidir. Üniversite (fakülte) yönetimi, kütüphane yönetimi, kütüphaneciler ve bölüm öğretim elemanlarının Türkçe öğretmeni adaylarının kütüphane bilgi kaynaklarını etkili ve verimli bir şekilde kullanabilmelerini teşvik etmeleri konusunda nelerin yapılabileceğine ilişkin görüşleri alınarak bilgi hizmetlerinin doğru bir şekilde tasarlanmasına önemli katkı sağlanabilir.

Etik Standartlar ile Uyumluluk

Çıkar Çatışması: Yazarlar herhangi bir çıkar çatışmasının olmadığını beyan eder.

Etik Kurul İzni: Bu çalışma için etik kurul izni, Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Bilimsel Etik Değerlendirme Kurulunun 01.04.2022 tarih ve 2022/70 sayılı kararı ile alınmıştır.

Yazar Katkı Beyanı: Yazarlar tüm süreçlerde eşit oranda katkıda bulduklarını beyan etmiştir.

Finansal Destek: Yoktur.

Kaynakça

- Aşıkcan, M., Akdemir, S. ve Saban, A. (2015). Sınıf öğretmeni adaylarının bilgi okuryazarlığına ilişkin algıları. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 41-50.
- Bawden, D. ve Robinson, L. (2009). The dark side of information: overload, anxiety and other paradoxes and pathologies. *Journal of information science*, 35 (2), 180-191.

- Berg, B. L. ve Lune, H. (2019). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Konya: Eğitim yayınevi.
- Birinci, H.G. (2006). *Tarih alanındaki kullanıcıların bilgi gereksinimleri ve bilgi kullanım özellikleri* [Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- Case, D. O. (2012). *Looking for information: a survey of research on information seeking, needs, and behavior* (3. baskı). Emerald.
- Çepni, S. (2010). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*. Celepler Matbaacılık.
- Dahlqvist, C. (2021). Information-seeking behaviours of teacher students: a systematic review of quantitative methods literature. *Education for Information*, 37 (3), 259-285.
- Dalkıran, Ö. (2018). Ağ kuşağının bilgi davranışları: Üniversite öğrencileri üzerine bir inceleme [Doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- Dinç Bay, G. (2022). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının bilgi arama süreçlerine yönelik tutumları ile bilimsel araştırmalara yönelik öz-yeterlik algıları arasındaki ilişkinin araştırılması*. [Yüksek lisans tezi, Ordu Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- Dunn, K. (1986). Psychological needs and source linkages in undergraduate information-seeking behavior. *College and research libraries*, 47 (5), 475-481.
- Erten, P. (2020). Öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerileri yeterlilik algıları ve bu becerilerin kazandırılmasına yönelik görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 49 (227), 33-64.
- Güçlü, İ. (2019). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Nobel Yayıncılık.
- Haglund, L., ve Olsson, P. (2008). The impact on university libraries of changes in information behavior among academic researchers: a multiple case study. *The journal of academic librarianship*, 34 (1), 52-59.
- Howlader, A. I., ve Islam, M. A. (2019). Information-seeking behaviour of undergraduate students: A developing country perspective. *IFLA journal*, 45 (2), 140-156.
- Kalyon, D. Ş. ve Uzun, E. B. (2021). Sınıf öğretmeni adaylarının bilgi arama ve yorumlama davranışları: Ay'ı gözlemliyorum. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 10 (3), 2345-2372.
- Karagöz, Y. (2021). *SPSS-AMOS-META uygulamalı nicel-nitel-karma bilimsel araştırma yöntemleri ve yayın etiği*. (3. Baskı). Nobel Yayıncılık.
- Kayaoğlu, H. (2014). Information-seeking behavior of undergraduate, graduate, and doctoral students: A survey of Istanbul University, Turkey. In *Challenges of Information Management Beyond the Cloud: 4th International Symposium on Information Management in a Changing World, IMCW 2013, Limerick, Ireland, September 4-6, 2013. Revised Selected Papers 4* (ss. 123-136). Springer Berlin Heidelberg.
- Kim, J. (2009). Describing and predicting information-seeking behavior on the web. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 60 (4), 679-693.
- Kim, K. S., ve Sin, S. C. J. (2007). Perception and selection of information sources by undergraduate students: Effects of avoidant style, confidence, and personal control in problem-solving. *The Journal of Academic Librarianship*, 33 (6), 655-665.
- Komissarov, S. ve Murray, J. (2016). Factors that influence undergraduate information-seeking behavior and opportunities for student success. *The Journal of Academic Librarianship*, 42 (4), 423-429.
- Korobili, S., Malliari, A. ve Zapounidou, S. (2011). Factors that influence information-seeking behavior: The case of Greek graduate students. *The Journal of academic librarianship*, 37 (2), 155-165.
- Kumari, K. ve Sharma, S. (2021). Information seeking behaviour of the users of academic libraries: a critical review of literature. *DESIDOC Journal of Library and Information Technology*, 41 (6), 469.
- Lorenzen, M. (2002). The land of confusion? High school students and their use of the World Wide Web for research. *Research strategies*, 18 (2), 151-163.

- Mandıracı, T. ve Zan, B. U. (2021). Öğrencilerin bilgi okuryazarlığı becerilerinin değerlendirilmesi: Çankırı Karatekin Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü örneği. *Bilgi Dünyası*, 22 (1), 131-159. <https://doi.org/10.15612/BD.2021.560>
- Marchionini, G. (1995). *Information seeking in electronic environments* (No. 9). Cambridge University Press.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma. Desen ve uygulama için bir rehber*. (Çev. Editörü: Selahattin Turan). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: an expanded Sourcebook*. (2nd ed). Sage.
- Miranda, S. V. ve Tarapanoff, K. (2008). Information needs and information competencies: a case study of the off-site supervision of financial institutions in Brazil. *Information Research: An International Electronic Journal*, 13 (2).
- Najjari, T. (2010). Tebriz üniversitelerindeki öğretim üyelerinin bilgi arama davranışları ve bilgi-iletişim teknolojilerinin bu davranışlar üzerindeki etkisi. *Bilgi Dünyası*, 11 (2), 390- 407.
- Nicholas, D. (2005). *Assessing information needs: tools, techniques and concepts for the internet age*. Taylor & Francis.
- Niu, X., Hemminger, B. M., Lown, C., Adams, S., Brown, C., Level, A., ... ve Cataldo, T. (2010). National study of information seeking behavior of academic researchers in the United States. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 61 (5), 869-890.
- Önal, H. İ. (1993). Bilgi ve bilgi gereksinimleri. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 10(1), 331-345.
- Önal, İ. (2008). Türkiye’de gazetecilerin bilgi gereksinimlerinin ve arama davranışlarının değerlendirilmesi. *Bilgi Dünyası*, 9(2), 286-314.
- Önal, N. ve Çetin, O. (2014). Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlıklarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 1-30.
- Özen, H., Kılıçoğlu, G. ve Yılmaz Kılıçoğlu, D. (2019). Aday öğretmenlerin aday öğretmen yetiştirme programına ilişkin görüşleri: Nitel bir araştırma. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 49 (49), 99-120. <https://10.15285/maruaebd.385433>
- Phillips, M., Fosmire, M., Turner, L., Petersheim, K. ve Lu, J. (2019). Comparing the information needs and experiences of undergraduate students and practicing engineers. *The Journal of Academic Librarianship*, 45 (1), 39-49. <https://doi.org/10.1016/j.acalib.2018.12.004>
- Polat, C. (2006). Bilgi çağında üniversite eğitimi için bir açılım: bilgi okuryazarlığı öğretimi. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 12 (30), 249-266.
- Rouse, W.B. ve S. H. Rouse. (1984). Human information seeking and design of information systems. *Information Processing and Management*, 20 (1,2), 129-138.
- Sevim, O. ve Kavak, A. (2020). Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlığı becerilerindeki zorlanma düzeylerinin incelenmesi: Atatürk Üniversitesi örneği. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, (68), 583-599.
- Sheeja, N. K. (2010). Science vs social science: A study of information-seeking behavior and user perceptions of academic researchers. *Library Review*. 59 (7), 522-531.
- Sırakaya, M. ve Çakır, H. (2014). Öğretmen adaylarının çevrimiçi bilgi arama stratejilerinin belirlenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15 (2), 191-206.
- Soylu, D. (2016). *Günlük bilgi gereksinimi ve bilgi arama davranışları üzerine bir çalışma: Ankara Adnan Ötügen il halk kütüphanesi örneği*. [Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- Stričević, I. ve Rubinić, D. (2023). Librarians' assistance to students in the information seeking process: Perspectives of higher education teachers and librarians. *The Journal of Academic Librarianship*, 49 (1), 102629.
- Tachie-Donkor, G. ve Ezema, I. J. (2023). Effect of information literacy skills on university students' information seeking behaviour and lifelong learning. *Heliyon*, 9 (8), 1-11.

- Tatar, İ. (2016). *Öğretmen adaylarının medya okuryazarlığı ile çevrimiçi bilgi arama stratejileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- Uçak, N. (1997). Bilgi gereksinimi ve bilgi arama davranışı. *Türk Kütüphaneciliği*, 11 (4), 315-325
- Uçak, N. Ö. (1999). Sosyal ve insan bilimleri alanlarında bilgi gereksinimi ve kullanımı. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 16 (1), 114-128.
- Uçak, N. Ö. ve Al, U. (2000). İnternet'te bilgi arama davranışları. *Türk Kütüphaneciliği*, 14 (3), 317-331.
- Uçak, N. Ö. ve Topçu, Ö. Ş. (2012, Mayıs, 9-12). Günlük yaşamda bilgi gereksinimi ve halk kütüphaneleri. 2. *Halk Kütüphaneciliği Sempozyumu: Değişen Dünyada Halk Kütüphaneleri Bildiriler, Posterler ve Çalıştay Raporları* içinde (120-134). Bodrum, Türkiye.
- Wellington, J. (2000). *Educational research: contemporary issues and practical approaches*. Continuum.
- Wilson, T. D. (2000). Human information behaviour. *Special Issue on Information Science Research*, 3 (2), 49-55.
- Yahaya, I. A. (2019). Information needs and information seeking behaviour of postgraduate students in Kwara State University, Malete, Nigeria. *Library Philosophy and Practice (e-journal)*, 2363. <https://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/2363>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayınları.
- Zencir, M. B. (2017). Sosyal bilimler alanındaki akademisyenlerin bilgi arama davranışları. *DTCF Dergisi*, 57 (2), 886-898.